



GONET
THEOLO

4

L

BX1750
G58
1772
V.4
c.1

241

8#46#91

241
~~234~~



CLYPEUS
THEOLOGICÆ
THOMISTICÆ,

AUCTORE REV. PATRE

JOANNE BAPTISTA GONET
BRITERRENSI, ORDINIS FF. PRÆDICATORUM,
Provinciæ Tolosanae, STRICTIORIS OBSERVANTIÆ, in Academia
Burdigalensi Antecessore.

TOMUS QUARTUS,

CONTINENS TRACTATUS

DE HÆRESI PELAGIANA, ET SEMIPELAGIANA,
de Gratia, de Justificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis,
& quatuor Cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
Incarnationis.

EDITIO AD EXEMPLAR

AB AUCTORE RECOGNITUM EXCUSA.

*varijs Tractatibus aucta, novo etiam ordine, ac plurimis Sanctorum Patrum
Sententijs illustrata, ceterisque emendatior.*



VENETIIS,
EX TYPOGRAPHIA BALLEONIAN

MDCCLXXII.
SUPERIORUM PERMISSU.



Capilla Alfonsina
Biblioteca Universitaria

62056

379

1773

BX1750
G58
1772
V.4

COPYEUS
THEOLOGIA
THOMISTICA

AUCTORE RAN PARR
JOHANNES BAPTISTA GONET
BRITERRANSI, ORDINIS RE PREDICATORUM,
PROVINCIAE TOLENTINAE, SACRATORUM, ORATORUM, in Academia
Pudgaliana Auctore.

TOMUS QUARTUS
CONTINENS
DE HERESI PELAGIANA, ET SEMIPELAGIANA,
DE GRADU DE JUSTIFICATIONE, DE MODO DE VIRTUTIBUS THEOLOGICIS,
& QUANTO CARDINALIS, ac de istislibi mystico
Introducentis.

AB AUCTORE RECOGNITUM, EXCURSA
TITULUS, ac de istislibi mystico
Introducentis.



BIBLIOTECA PUBLICA
DE NUEVO LEON

EX TYPOGRAPHIA BALLEONIANA
AD CURAM



INDEX TITULORUM TOMI QUARTI.

Tract. VII. De heresi Pelagiana & Semipelagiana, praevius ad tractatum de gratia. Pag. 1.	30
Prefatio. ibid.	31
Disp. I. De heresi Pelagiana. ibid.	33
Art. I. Origo Pelagiana haeresis describitur. 5	36
Art. II. Varii status Pelagiana haeresis recensentur. 9	37
Art. III. An & quam gratiam interiore Pelagius admisit? 3	39
Art. IV. An Pelagiani veram Christi gratiam qua facit velle & operari, tandem aliquando admisserint? 6	40
Art. V. Qui fuerint Pelagianorum errores circa liberum arbitrium? 7	41
Disp. II. De heresi Semipelagiana. 8	41
Art. I. Origo Semipelagiana haeresis describitur. 9	41
Art. II. Praecipua Semipelagianorum dogmata recensentur. 9	41
§. I. Quid de praedestinatione Semipelagiani docuerint? ibid.	41
§. II. Quid de viribus liberi arbitrii, initio fidei, & postrema in fide & sanctitate perseverantia, Semipelagiani senserint? 10	41
Art. III. An Semipelagiani initium fidei & bona voluntatis in nuda natura posuerint, vel gratiam aliquam internam, sed non idoneam, ei adjunxerint? 11	41
Art. IV. Quam vim merendi tribuerint Semipelagiani initio fidei & bona voluntatis? an de congruo tantum, an de condigno? 13	41
Art. V. Qui fuerint Semipelagiana haeresis Auctores vel sectatores praecipui? ibid.	41
§. I. De Vitali Carthaginiensi. 14	41
§. II. De Cassiano. 14	41
§. III. De Eusebio Regensi. 14	41
§. IV. De Genadio. 14	41
§. V. De Severo Sulpitio. 15	41
§. VI. De Joanne Chrystostomo. 15	41
§. VII. De Vincentio Lyrinensi. 15	41
Art. VI. Canonibus Concilii Arausiaci contra Semipelagianos. ib.	41
Canon I. De gratia & libero arbitrio. ibid.	41
Canon II. Quod provocatio Adā omnes infecerit. ibid.	41
Canon III. De gratia Dei. ibid.	41
Canon IV. De purgatione peccati. ibid.	41
Canon V. Quod ad fidem & regenerationem baptismatis per gratiam donum perveniamus. 16	41
Canon VI. Quod gratia Dei sumus id quod sumus. ibid.	41
Canon VII. Quod non sumus idonei cogitare aliquid a nobis, quasi ex nobis? ibid.	41
Canon VIII. Nemo per semetipsum salutis aeternae mysterium potest acquirere. ibid.	41
Canon IX. De adiutorio Dei. ibid.	41
Canon X. De eadem. ibid.	41
Canon XI. De obligatione votorum. ibid.	41
Canon XII. Quales non diligit Deus. ibid.	41
Canon XIII. De reparatione liberi arbitrii. ibid.	41
Canon XIV. De misericordia Dei. ibid.	41
Canon XV. De mutatione peccati in Adā. ibid.	41
Canon XVI. Quod nemo gloriatur de substantia sua. ibid.	41
Canon XVII. De fortitudine Christiana. ibid.	41
Canon XVIII. De mercede boni operi. 17	41
Canon XIX. Neminem nisi miserente Deo salvari. ibid.	41
Canon XX. Nihil boni hominem posse sine Deo. ibid.	41
Canon XXI. De natura & gratia. ibid.	41
Canon XXII. De his quae hominum propria sunt. ibid.	41
Canon XXIII. De voluntate Dei & hominis. ibid.	41
Canon XXIV. De palmis virtutis. ibid.	41
Canon XXV. De dilectione qua diligimus Deum. ibid.	41
Tract. VIII. De gratia. 18	41
Disp. I. De necessitate gratiae. ibid.	41
Art. I. An homo in statu naturae lapsae possit sine gratia, seu speciali auxilio, omnes veritates naturales, tam speculativas, quam practicas cognoscere. 19	41
§. I. Quibusdam praemissis referuntur sententiae. ibid.	41
§. II. Prima opinio rejicitur. ibid.	41
§. III. Solvuntur objectiones. 20	41
§. IV. Refelluntur aliae sententiae, & vera statuitur. 21	41
§. V. Praecipua Adversariorum argumenta solvuntur. 23	41
§. VI. Diluuntur objecti, qui contra tertiam assertione fieri solent. ib.	41
§. VII. Corollaria notata digna. 24	41
Art. II. An, & qua gratia, ad cognoscendas veritates supernaturales, seu ad essentialem mysterium fidei, necessaria sit? 25	41
§. I. Quibusdam praemissis referuntur sententiae. ibid.	41
§. II. Praecipua objectiones solvuntur. 26	41
§. III. Corollarium notatum dignum. 27	41
Art. III. An homo in statu naturae lapsae, possit sine gratia aliquid bonum morale naturalis ordinis velle, & facere. ib.	41
§. I. Error Michaelis Baii praescribitur. 28	41
§. II. Solvuntur objectiones. ibid.	41
§. III. Jansenii doctrina refellitur, & omnia infidelium opera non esse peccata demonstratur. 29	41
Thol. Gonet, Tom. IV.	29
§. IV. Praecipua Jansenii objectiones solvuntur. 30	41
§. V. Gregorii & Vasquez sententia rejicitur. 31	41
§. VI. Convelluntur praecipua fundamenta Vasquez. 33	41
§. VII. Corollarium notatum dignum. 36	41
Art. IV. Utrum homo lapsus, vel in puris naturalibus conditus, ad diligendum Deum ut auctorem naturae, dilectione efficiat, indigeat speciali auxilio, & quali? ibid.	41
§. I. Quibusdam praemissis referuntur sententiae. ibid.	41
§. II. Difficultas quoad utramque partem resolvitur. 37	41
§. III. Praecipua objectiones solvuntur. 39	41
Art. V. Utrum homo lapsus indigeat speciali gratia, & quali, ad observanda omnia praecepta naturalia collectivae, quantum ad substantiam operis? ibid.	41
§. I. Praemittuntur quae fere apud omnes sunt certa, & referuntur sententiae. ibid.	41
§. II. Sententia Scoti rejicitur. 42	41
§. III. Solvuntur objectiones. 43	41
§. IV. Sententia Vasquez refellitur, & qua gratia ad totam legem naturae observandam necessaria sit declaratur. 44	41
§. V. Praecipua objectiones solvuntur. ibid.	41
§. VI. Corollaria notata digna. 45	41
Art. VI. Utrum homo lapsus sine gratia possit diu non peccare mortaliter contra praecepta naturalia? ibid.	41
§. I. Triplici conclusione vera sententia statuitur. ibid.	41
§. II. Solvuntur objectiones. 46	41
§. III. Corollarium notatum dignum. 47	41
Art. VII. Utrum ad nunquam peccandum venialiter requiratur speciale privilegium, & cui fuerit concessum? 48	41
§. I. Prima pars questus resolvitur. ibid.	41
§. II. Difficile argumentum solvitur. 49	41
§. III. Alia difficultas expeditur. 50	41
Art. VIII. Utrum ad fructus perseverandam requiratur speciale donum, a gratia & auxiliis eam concomitantibus distinctum, & in quo formaliter consistat? 51	41
§. I. Quibusdam praemissis referuntur sententiae. ibid.	41
§. II. Semipelagianorum error praescribitur. ibid.	41
§. III. Duvalii sententia rejicitur. 52	41
§. IV. Praecipua objectiones solvuntur. ibid.	41
§. V. Jansenii sententia confutatur. 53	41
§. VI. Solvuntur objectiones. 54	41
§. VII. Alia difficultas resolvitur, & in quo formaliter consistat perseverantia donum, breviter explicatur. 55	41
Disp. II. De essentia gratiae. 56	41
Art. I. Utrum gratia sit aliquid intrinsecum in anima. ib.	41
Art. II. Utrum gratia sanctificans sit qualitas, & cujus species? 57	41
Art. III. An gratia habitualis sit forma entitativa supernaturalis? 58	41
Art. IV. Utrum gratia sanctificans sit participatio physica & formalis divinae naturae, etiam formaliter & reduplicative ut infinita est? 60	41
§. I. Vera sententia quatuor conclusionibus sequentibus declaratur, & statuitur. ibid.	41
§. II. Praecipua objectiones solvuntur. 61	41
§. III. Corollaria notata dignissima. 64	41
Art. V. An gratia sanctificans praesit formaliter esse solum Dei adoptivum, & quo solo talem effectum prestare possit? 66	41
§. I. Quibusdam praemissis referuntur sententiae. ibid.	41
§. II. Vera sententia sequentibus conclusionibus declaratur & statuitur. 67	41
§. III. Solvuntur objectiones. 68	41
§. IV. Corollarium notatum dignum. 70	41
Art. VI. Utrum gratia habitualis realiter distinguatur a charitate? 71	41
§. I. Conclusio affirmativa statuitur. ibid.	41
§. II. Solvuntur objectiones. 72	41
§. III. Corollaria praecedentis doctrinae. 73	41
Disp. III. De divisione gratiae. 74	41
Art. I. Utrum gratia creata interna convenienter dividatur in gratiam gratum facientem, & gratiam datam, & an praeter gratias gratias datas, ab Apostolo recensitas, aliae assignari possint? ib.	41
§. I. Quibusdam praemissis, utraque difficultas resolvitur. ib.	41
§. II. Corollaria praecedentis doctrinae. 75	41
Art. II. De divisione gratiae in operantem & cooperantem. 76	41
Art. III. Tres aliae divisiones gratiae breviter exponuntur. 77	41
Disp. IV. De causa gratiae. 78	41
Art. I. Utrum solus Deus possit esse causa principalis gratiae habitualis? ibid.	41
§. I. Vera sententia statuitur. ibid.	41
§. II. Solvuntur objectiones. 80	41
Art. II. Utrum gratia creetur, aut concreetur, vel de potentia obedientiali animi educatur? ibid.	41
§. I. 2	81

§. I. Quibusdam promissis difficultas resolvitur. ibid.
§. II. Solvuntur objectiones. 81
Art. III. Utrum ad gratiam sanctificantem requiratur aliquis dispositio, illaque sit physica & ex natura rei, vel dumtaxat moralis, & ex divina inspiratione. 82
§. I. Quibusdam promissis, utraque difficultas resolvitur. ib.
§. II. Solvuntur objectiones. 83
Disp. V. De certitudine gratiae. 84
Art. I. An sine peculiari revelatione homo possit esse certissime fidei, vel Theologia, se esse in gratia, ibid.
§. I. Praemittitur quoad apud omnes est certum, & duplici conclusus proposita difficultas resolvitur. ibid.
§. II. Solvuntur objectiones. 86
Art. II. An homo possit habere certitudinem saltem moralem suae gratiae & justificationis omnino infallibilem, seu quae omnem formidinem & dubietatem excludat? ibid.
§. I. Duplici conclusione difficultas resolvitur. ibid.
§. II. Solvuntur objectiones. ibid.
Tract. IX. De justificatione impii, & merito iusti, ad quaestiones 113. & 114. D. Th. Prefatio. ibid.
Disp. I. De justificatione. 88
Art. I. Utrum in justificatione impii vere remittantur & relaxentur peccata, vel dumtaxat iustitia Christi regantur? ib.
§. I. Referuntur tres haereticorum errores, & prius refelluntur. ibid.
§. II. Haereticorum objectiones solvuntur. ibid.
Art. II. An justificatio fiat per introductionem formae inherens, vel per solam iustitiam Dei aut Christi nobis imputatam? ibid.
§. I. Catholica veritas auctoritate & ratione stabilitur. ibid.
§. II. Solvuntur objectiones. ibid.
§. III. Corollaria notata digna. 90
Art. III. An sola gratia habitualis sit causa formalis justificationis? 91
§. I. Conclusio negativa statuitur. ibid.
§. II. Solvuntur objectiones. 92
Art. IV. An de potentia extraordinaria possit quis justificari per externum Dei favorem, vel solus actus contritionis & caritatis, etiam sine gratia justificans eis non infundatur? ibid.
§. I. Quibusdam promissis referuntur sententiae. ibid.
§. II. Rejiciuntur duo prius sententiae. 93
§. III. Praecipua objectiones solvuntur. 94
§. IV. Constatantur aliae sententiae, & vera statuitur. 95
§. V. Solvuntur objectiones. 97
Art. V. Utrum de potentia Dei absoluta, gratia habitualis, & peccatum mortale, possint esse simul in eodem subiecto. 98
§. I. Referuntur sententiae, & vera eligitur. ibid.
§. II. Solvuntur objectiones. 99
Art. VI. An & quae fides requiratur ad justificationem adulti, & utrum illa sola ad eam sufficiat? 101
§. I. Duplici conclusione veritas catholica stabilitur. ibid.
§. II. Exponuntur quaedam scripturae loca quae objiciuntur ab haereticis. 102
Art. VII. Utrum ad justificationem adulti requirantur actus formales & expressi spei, penitentiae, & dilectionis, vel sufficientes impliciti & virtuales? 103
Art. VIII. Utrum actus contritionis & caritatis, qui ad gratiam habitandam ultimo disponunt, ab ea effectus procedant, vel ab auxilio actuali, per medium transiens communicato? 104
§. I. Conclusio affirmativa statuitur. ibid.
§. II. Solvuntur objectiones. 107
§. III. Corollaria praecedentis doctrinae. 108
Disp. II. De merito iusti. 110
Art. I. An homo possit aliquid vere & proprio, seu de condigno, a Deo promoveri? ibid.
Art. II. Quae conditiones ad meritum requirantur? 111
§. I. Exponuntur tres conditiones ex parte actus meritorii requisitae. ibid.
§. II. Solvuntur objectiones. ibid.
§. III. Duae conditiones ex parte personae merentis necessariae explicantur. 112
§. IV. Corollarium notatum dignum. 113
Art. III. An ad meritum de condigno apud Deum requiratur ex parte ipsius Dei voluntario operis ad premium, & an illa debeat esse extrinseca, vel sufficienter intrinseca, in voluntate conferendi gratiam ut in principium meriti inclusa? 114
§. I. Quibusdam promissis referuntur sententiae. ibid.
§. II. Prima sententia rejicitur. ibid.
§. III. Solvuntur objectiones. ibid.
§. IV. Refellitur secunda sententia, & tertia statuitur, & explicatur. 115
§. V. Solvuntur objectiones. 116
Art. IV. Utrum retribuat meritum in Deo sit actus proprius & stricta iustitia, & quoniam illa sit, commutativa, vel distributiva? 117
§. I. Rejicitur prima sententia, ibid.
§. II. Eadem veritas alia ratione suadetur. ibid.
§. III. Secunda opinio refellitur, & vera statuitur. 118
§. IV. Solvuntur objectiones. 119
§. V. Diluuntur aliae objectiones, quae contra secundam conclusionem fieri solent. 120

Art. V. Utrum vera & proprie merito efficiunt de condigno vitam aeternam? 121
Art. VI. Utrum alius eligat a virtutibus acquisitis, vel infusus, sine merito de condigno vita aeterna, sine imperio, seu relatione actuali, vel saltem virtuali caritatis? 122
§. I. Quibusdam promissis referuntur sententiae. ibid.
§. II. Passim sententia rejicitur. 123
§. III. Solvuntur objectiones. ibid.
§. IV. Opinio Suarez refellitur, & D. Thomae sententia stabilitur. 125
§. V. Corollaria praecedentis doctrinae. 126
§. VI. Diluuntur fundamenta adversa sententiae. 127
Art. VII. An homo possit sibi vel aliis de condigno, vel saltem de congruo, mereri primam gratiam justificantem, vel augmentum ejus, aut primam gloriam prima gratia habituali correspondentem? 128
Art. VIII. An iustus possit sibi vel alteri mereri de condigno, vel saltem de congruo, reparacionem post lapsum? 130
Art. IX. An iustus possit sibi mereri de condigno, vel saltem de congruo, donum perseverantiae? 131
Art. X. Utrum temporalia bona cadant sub merito? 132
Tract. X. De virtutibus Theologicis. Prefatio. ibid.
Disp. I. De objectis fidei. ibid.
Art. I. Quoniam sit objectum fidei? ibid.
§. I. Praemittitur quae apud omnes sunt certa. ibid.
§. II. Rejiciuntur difficultates propositae. 134
§. III. Praecipua objectiones solvuntur. 135
§. IV. Objectiones contra secundam conclusionem. 136
Art. II. Ad quod ultima fidei nostra refertur, tam quoad propositionem & revelationem credendorum, quam quoad assensum quem fideles eis praebent, referenda sit? 137
§. I. Rejiciuntur prima difficultas, & error Lutherianorum & Calvinistarum proferuntur. ibid.
§. II. Alia difficultas expeditur, & sententia Cardinalis De Lugo refellitur. 138
§. III. Solvuntur objectiones. 139
Art. III. An revelationes privatae ad objectum fidei pertinent? ibid.
Art. IV. Utrum objectum fidei sit necessario verum ita ut fidei falsum subesse non possit? 141
§. I. Prima difficultas resolvitur, & Deum nec per se, nec per alium mentiri posse, subindeque nec ex Deo dicente, fidei falsum subesse, demonstratur. ibid.
§. II. Corollarium notatum dignum. 141
§. III. Praecipua objectiones solvuntur. 142
§. IV. Solvitur argumentum ex ratione peritum. 143
§. V. Alia difficultas resolvitur, & per accidens, sive ex parte credentis, non posse fidei subesse falsum demonstratur. ib.
§. VI. Solvuntur objectiones. 144
Art. V. Quomodo esse non visum, seu obscure revelatum, pertineat ad objectum fidei? 145
Art. VI. Utrum in eodem intellectu de eadem veritate simul, esse possint fides & scientia evidens, seu clara Dei visio, tam secundum actum, quam secundum habitum, vel saltem quantum ad habitum unius, & actum alterius? 146
§. I. Rejiciuntur dua prima sententiae. ibid.
§. II. Solvitur difficile argumentum de Philosopho Ethonico, qui habet evidentem demonstrationem de existentia Dei, & sit Christianus. 147
§. III. Solvuntur aliae objectiones, contra secundam partem conclusionis? 148
§. IV. Alia difficultas resolvitur, & tertia sententia ut probabilior eligitur. 149
§. V. Solvuntur objectiones. 150
Art. VII. Utrum saltem evidenter in attestante, cum fide compossibilis sit? 151
§. I. Quibusdam promissis conclusio affirmativa statuitur. ib.
§. II. Objectiones solvuntur. 152
Art. VIII. An objecta seu mysteria fidei Christiana sint evidenter credibilia? 153
§. I. Conclusio negativa statuitur. ibid.
§. II. Solvuntur objectiones. 154
Digressio Utilis & jucunda. 156
De praecipuis creditibilitatis nostrae fidei argumentis. ibid.
§. I. Antiquitas fidei nostrae, primum creditibilitatis ejus argumentum. ibid.
§. II. Veritas, sanctitas, & vis ac efficacia fidei nostrae, secundum creditibilitatis ejus argumentum. ibid.
§. III. Modus admirabilis, quo in mundum fides Christiana indulta & propagata est, tertium creditibilitatis ejus argumentum. 156
§. IV. Firmitas & incrementum fidei nostrae, in mediis persecucionibus, quartum creditibilitatis ejus argumentum. 157
§. V. Infelix exitus eorum qui fidem nostram oppugnant, quintum creditibilitatis ejus argumentum. ibid.
§. VI. Propheciae varietas, sextum creditibilitatis nostrae fidei argumentum. 158
§. VII. Propheciae Sibyllarum, septimum creditibilitatis nostrae fidei argumentum. ibid.
§. VIII. Testimonia Oraculorum, octavum creditibilitatis nostrae fidei argumentum. 159
§. IX.

§. IX. Testimonia Gentilium, Judaeorum, & Mahometanorum, nonum creditibilitatis nostrae fidei argumentum. ibid.
§. X. Miracula a Christo, ejusque Discipulis, & aliis sanctis viris edita, decimum creditibilitatis nostrae fidei argumentum. 160
§. XI. Innumerabilem Martyrum testimonium, undecimum creditibilitatis nostrae fidei argumentum. 161
§. XII. Concordia & consensus maxima Doctorum nostrae fidei, duodecimum creditibilitatis ejus argumentum, 162
Disp. II. De Scriptura & Traditione. ibid.
Art. I. Utrum Scriptura Sacra sit infallibilis regula fidei? ibid.
§. I. Quid sit Scriptura Sacra? ibid.
§. II. De nominibus & eologis quibus Scriptura Sacra communiter insignitur. 163
§. III. De divisione Scripturae. 164
§. IV. De variis Scripturae editionibus. ibid.
§. V. De editione vulgata, ejusque in Ecclesia auctoritate. 165
§. VI. Explicatur quaedam analogia seu contradictiones apparentes, quae in variis Scripturae locis reperiuntur. 166
Art. II. An praeter Scripturam sint aliquae traditiones non scriptae, quae sint regulae fidei? ibid.
§. I. Conclusio affirmativa statuitur. 169
§. II. Haereticorum objectiones solvuntur. 170
Art. I. Utrum Ecclesia universalis sit infallibilis in credendo, & certa regula fidei? ibid.
§. I. Quibusdam promissis conclusio affirmativa statuitur. ibid.
§. II. Duplici conclusione Lutherianorum & Calvinistarum error refellitur. 171
§. III. Solvuntur objectiones. 172
Art. II. Quae sint nota vera Ecclesia, an illa soli Romano Ecclesiae competat? 173
§. I. Prima nota vera Ecclesia, unitas. ibid.
§. II. Secunda nota vera Ecclesia, sanctitas. 174
§. III. Tertia nota vera Ecclesia, quod sit Catholica. ibid.
§. IV. Quarta nota vera Ecclesia, quod sit Apostolica. ibid.
Disp. IV. De Summo Pontifice. 176
Art. I. Utrum in Ecclesia Dei, sit regula viva & loquens, quae res fidei cum infallibili auctoritate proponat, eaque sit Romanus Pontifex & legitimus Petri successor? ibid.
§. I. Haereticorum error refellitur. ibid.
§. II. Solvuntur Haereticorum objectiones. 177
§. III. Alia objecta solvuntur. 179
Art. II. An soli Petro primatus, seu supremum totius Ecclesiae regimen concessum fuerit, subindeque Paulus equalis potestatem cum illis non habuerit. 180
§. I. Prima conclusio statuitur, & duplici Scriptura testimonio firmatur. ibid.
§. II. Ratio fundamentalis nostrae conclusionis exponitur. 182
§. III. Solvuntur objectiones Haereticorum contra Petri primatum. ibid.
§. IV. Alia difficultas resolvitur, & Paulum parum cum Petro auctoritatem & potestatem in Ecclesia non habuisse, breviter demonstratur. 184
§. V. Solvuntur objectiones. ibid.
Art. III. Utrum in primatu totius Ecclesiae sit aliquis legitimus Petri successor, illeque sit solus Romanus Episcopus, & qui jure primatus universales Ecclesiae cum Episcopatu Romano conjunctus sit? 186
§. I. Tribus conclusionibus triplex haec difficultas resolvitur, ibidem. 188
§. II. Solvuntur objectiones. 188
Art. IV. An facta legitima electione Summi Pontificis, immediate & per se primo sit de fide, haec personam in particulari, v. g. Innocentium XI. esse vere Pontificem? 189
§. I. Quibusdam promissis referuntur sententiae. ibid.
§. II. Vera sententia duplici conclusione statuitur. 190
§. III. Solvuntur objectiones. ibid.
Art. V. Sacra successio Romanorum Pontificum series. 192
I. Saculum. ibid.
II. Saculum. ibid.
III. Saculum. ibid.
IV. Saculum. 194
V. Saculum. ibid.
VI. Saculum. ibid.
VII. Saculum. 197
VIII. Saculum. ibid.
IX. Saculum. 200
X. Saculum. ibid.
XI. Saculum. ibid.
XII. Saculum. ibid.
XIII. Saculum. 199
XIV. Saculum. 194
XV. Saculum. 200
XVI. Saculum. ibid.
XVII. Saculum. 200
Disp. V. De Sacris Ecclesiae Conciliis. ibid.
Art. I. Utrum Concilium generale, legitime congregatum, & celebratum, in determinando res fidei errare nequeat, subindeque sit regula infallibilis nostrae fidei? ibid.
§. I. Quibusdam promissis, Catholica veritas statuitur. ibid.
§. II. Solvuntur objectiones. 195

Art. II. Recensentur breviter omnia Concilia Generalia, in Ecclesia celebrata. 196
Disp. VI. De actu fidei interno. 197
Art. I. Utrum ad actum internum fidei requiratur pia motio voluntatis? ibid.
Art. II. Utrum ad piam motionem voluntatis, intellectum ad credendum determinantis, requiratur virtus vel habitus specialis, a fide distinctus? 199
Art. III. Utrum actus internus fidei sit necessarius ad salutem, non solum necessitate praecipi, sed etiam necessitate mediis? ibid.
§. I. Quibusdam promissis referuntur sententiae, ibid.
§. II. Conclusio affirmativa statuitur. 200
§. III. Solvuntur objectiones. ibid.
Art. IV. Utrum aote adventum Christi necessaria fuerit ad salutem necessitate mediis, fides explicita Incarnationis, seu Redemptoris futuri? 201
§. I. Conclusio negativa statuitur. ibid.
§. II. Solvuntur objectiones Patris Philippi. 202
Art. V. Utrum post Christi adventum, & legis Evangelicae promulgationem, fides explicita Incarnationis, & Trinitatis, sit necessaria ad salutem, necessitate mediis? 203
§. I. Vera sententia statuitur. ibid.
§. II. Solvuntur objectiones. 204
Disp. VII. De actu exteriori fidei. 206
Art. I. An exterior fidei confessio sit actus elicitus a fide, vel dumtaxat imperatus? ibid.
§. I. Conclusio affirmativa statuitur. ibid.
§. II. Solvuntur objectiones. ibid.
Art. II. An detur praecipuum confitendi fidem, & quoniammodum fideles peccent contra illud? 207
Disp. VIII. De habitu fidei, ejusque subiecto, causis, & effectibus. 209
Art. I. Utrum habitus fidei, etiam prout est informis, & a caritate separatus, sit vera virtus, & qualis? ibid.
Art. II. In quibus subiectis remaneat habitus fidei, & in quibus destruitur? 211
§. I. Sequentiibus conclusionibus difficultas resolvitur. ibid.
§. II. Tria corollaria notata digna. 213
§. III. Praecipua objectiones solvuntur. ibid.
§. IV. Alia argumenta solvuntur. 214
Art. III. Quae sint causae fidei, & praecipui ejus effectus? 215
Disp. IX. De virtute spei. 216
Art. I. An spes, etiam ut est informis sit vera virtus Theologica, a fide & caritate realiter distincta? ibid.
Art. II. Quoniam sit objectum formale quo, seu terminativum spei Theologicae? 217
§. I. Vera sententia statuitur. 217
§. II. Solvuntur objectiones. 218
§. III. Alia argumenta solvuntur. 219
Art. III. Quoniam sit ratio formalis sub qua, seu objectum motuum, spei Theologicae? ibid.
§. I. Referuntur sententiae, & vera eligitur. ibid.
§. II. Solvuntur objectiones. 220
Art. IV. Utrum in beatis & comprehensoribus habitus spei Theologicae remaneat? ibid.
Art. V. Utrum homo, cui facta esset revelatio sua damnationis, adhuc possit & teneretur sperare beatitudinem? 221
§. I. Quibusdam promissis difficultas resolvitur. ibid.
§. II. Solvuntur objectiones. 222
Disp. X. De virtute caritatis. 223
Art. I. Utrum caritas vere & proprie sit amicitia hominis cum Deo? ibid.
§. I. Conclusio affirmativa statuitur. ibid.
§. II. Solvuntur objectiones. 224
§. III. Solvitur difficile Argumentum. ibid.
Art. II. Utrum caritas habitualis sit aliquid creatum in anima. 225
Art. III. Quoniam sit objectum formale caritatis? 226
§. I. Praemittitur quod apud omnes est certum, & relatis sententiae, vera eligitur. ibid.
§. II. Solvuntur objectiones. 228
Art. IV. Utrum caritas sit virtus unius speciei atomi? 229
§. I. Conclusio affirmativa statuitur. ibid.
§. II. Solvuntur objectiones. ibid.
Art. V. Utrum caritas sit ceteris virtutibus excellentior, tam in esse physico quam morali? 230
Art. VI. Utrum caritas habitualis augeri possit in via, & quomodo ad ejus augmentum actus nostri concurrant? 231
Art. VII. An actus caritatis remittat augmentum gratiae, caritatis, & gloriae merentur? 233
§. I. Vera sententia sequentiibus conclusionibus statuitur. ibid.
§. II. Solvuntur objectiones. 234
Art. VIII. Quomodo detur augmentum gratiae & caritatis, actibus remissa debitum? 235
§. I. Tribus conclusionibus difficultas resolvitur. ibid.
§. II. Solvuntur objectiones. 237
Tract. XI. De quatuor virtutibus Cardinalibus, & virtutibus oppositis. 239
Prefatio. ibid.
Disp. I. De prudentia & partibus ejus. 240
Art. I. Definio prudentiae explicatur. ibid.

Art. II. *Quae sint partes integrales, subjectivae, & potentiales prudentiae?* ibid.
 Disp. II. *De iustitia & partibus eius.* 241
 Art. I. *Explicatur definitio iustitiae.* ibid.
 Art. II. *Partes integrales, subjectivae, & potentiales iustitiae recensentur.* 242
 Disp. III. *De religione, & actibus eius.* ibid.
 Art. I. *Explicatur definitio religionis.* 243
 Art. II. *De actibus interioribus religionis.* ibid.
 Art. III. *De actibus exterioribus religionis.* 244
 Disp. IV. *De aliis virtutibus iustitiae annexis.* 245
 Art. unicurs. *Alia partes potentiales iustitiae breviter explicantur.* ibid.
 Disp. V. *De fortitudine & virtutibus illi annexis.* 248
 Art. I. *Definitio fortitudinis explicatur.* ibid.
 Art. II. *Actus virtutis fortitudinis.* ibid.
 Art. III. *Virtutes fortitudinis annexae.* 249
 Disp. VI. *De temperantia, & partibus eius.* ibid.
 Art. I. *Assignatur obiectum materiale & formale temperantiae, ib.*
 Art. II. *Partes subjectivae temperantiae.* 250
 Art. III. *Partes potentiales temperantiae.* 252
 Art. IV. *De variis modestis speciebus.* ibid.
 Disp. VII. *De virtutibus oppostis virtutibus Cardinalibus.* 254
 Art. I. *De virtutibus oppostis prudentiae, & virtutibus ipsi annexis.* ibid.
 Art. II. *De virtutibus oppostis iustitiae stricto sumpta.* ibid.
 Art. III. *De virtutibus oppostis religioni, qua est prima pars potentialibus iustitiae.* 255
 Art. IV. *De virtutibus oppostis aliis partibus potentialibus iustitiae.* ib.
 Art. V. *De virtutibus oppostis fortitudini, & partibus illius.* ibid.
 Art. VI. *De virtutibus oppostis temperantiae, & partibus eius subjectivis, nimirum abstinentiae, sobrietatis, castitatis, & pudicitiae.* 256
 Art. VII. *De virtutibus oppostis partibus potentialibus temperantiae.* 257

TERTIA PARS.

Clypei Theologiae Thomisticae.
 De Deo Incarnato, & Sacramentorum auctore. 259
 Praefatio. ibid.
 Ordo huius Partis. ibid.
 Tract. I. *De Incarnatione Verbi Divini.* 260
 Disputatio Proemialis, contra Haereticorum & Judaeorum errores. ibid.
 Art. I. *Declarat brevitur, quid Incarnationis nomine significetur.* ibid.
 Art. II. *Parvi Haereticorum errores, circa Incarnationis mysterium, breviter referuntur ac refelluntur.* ibid.
 Art. III. *Judaeorum error existimantium Messiam nondum venisse, testimonio veteris testamenti confutatur.* 262
 Disp. II. *De possibilitate Incarnationis.* 263
 Art. I. *Utrum Incarnatio sit possibilis.* ibid.
 §. I. *Ratione probabilis possibilitatis Incarnationis suadetur.* ib.
 §. II. *Alia difficultas obijectioni solvitur.* 264
 §. III. *Alia difficultas argumentum difficile, ex immutabilitate Dei desumptum, proponitur, & variis eius solutionibus refertur, ac refelluntur.* 265
 §. IV. *Sententia P. Martinoni rejicitur, & ostenditur Verbum Divinum, per unionem cum humanitate, non solum non esse in seipso mutatum, sed nec etiam innovatum.* 266
 §. V. *Parvi Martinoni fundamenta refolvuntur.* ibid.
 §. VI. *Traditur vera solutio difficultatis propositae.* 267
 Art. II. *Utrum possibilitas Incarnationis, seu unionis substantiae divinae cum natura creata, naturali lumine, ab intellectu creato evidenter agnoscitur?* ibid.
 §. I. *Quibusdam praemissis, difficultas duplici conclusione resolvitur.* ibid.
 §. II. *Solvuntur objectiones.* 268
 Disp. III. *De convenientia Incarnationis.* ibid.
 Art. I. *An convenienter fuerit Deum incarnari?* ibid.
 Art. II. *Utrum fuerit magis convenienter, Filium incarnari, quam Patrem, vel Spiritum Sanctum, & naturam humanam, potius quam Angelicam, ab illo assumi?* 274
 Art. III. *Utrum Incarnatio convenienter tempore facta fuerit?* 275
 Disp. IV. *De necessitate Incarnationis.* ibid.
 Art. I. *An homo purus sit impotens ad satisfaciendum de cogno pro suo vel alieno peccato mortali, atque adeo ad exhibendum Deo tantam satisfactionem pro peccato hominum, necessarium fuerit Deum incarnari, seu alienam naturam assumere?* 276
 §. I. *Duplici conclusione, proposita difficultas resolvitur.* ibid.
 §. II. *Solvuntur objectiones.* ibid.
 §. III. *Corollaria praecedentis doctrinae.* 278
 Art. II. *An satisfactio Christi fuerit de se sufficiens, & superabundans pro omnium hominum peccatis?* 279
 §. I. *Duplici conclusione difficultas resolvitur.* ibid.
 §. II. *Solvuntur objectiones.* 280
 Art. III. *An satisfactio Christi sit viatoris simpliciter infinitae?* 281
 §. I. *Conclusio affirmativa statuitur.* 282
 §. II. *Praecipua objectiones solvuntur.* 283
 §. III. *Solvuntur argumenta ab inconvenientibus.* ibid.
 Art. IV. *An satisfactio Christi fuerit de rigore iustitiae?* 284
 §. I. *Reconferuntur & explicantur conditiones ad rigorosam satisfac-*

tionem requisitas, & conclusio affirmativa statuitur. ibid.
 §. II. *Solvitur primum argumentum, & ostenditur Christi satisfactioem fuisse ad alterum.* 285
 §. III. *Explicatur secunda conditio, & satisfactioem Christi accommodatur.* 286
 §. IV. *Explicatur tertia conditio, & satisfactioem Christi accommodatur.* 287
 §. V. *Explicatur quarta conditio, & satisfactioem Christi accommodatur.* 288
 §. VI. *Alia obijectioni solvitur.* ibid.
 Art. V. *A qua virtute satisfactio Christi processerit?* 289
 §. I. *Rejicitur auctoritas primis sententiae tertiae ut probabilior eligitur.* ibid.
 §. II. *Praecipua objectiones solvuntur.* ibid.
 Disp. V. *De motivo Incarnationis.* 291
 Art. I. *An Deus, ex vi decreti quod habuit, carnem sum- pisset, Adamo non peccante?* ibid.
 §. I. *Conclusio negativa statuitur, & ratione D. Thomae suadetur.* ibid.
 §. II. *Alia ratio fundamentalis nostra conclusionis expenditur.* 292
 §. III. *Modus dicendi Suarez & Martinoni refellitur.* 293
 §. IV. *Praecipua objectiones solvuntur.* 294
 §. V. *Praecipuum adversus sententiam fundamentum convellitur.* 295
 §. VI. *Verior ac probabilior solutio traditur.* ibid.
 Art. II. *Utrum solo existente peccato originali, & e contra solis existentibus actualibus, factura esset Incarnatio, ex vi praesentis decreti?* 297
 §. I. *Quibusdam praemissis, difficultas duplici conclusione resolvitur.* ibid.
 §. II. *Solvuntur objectiones.* ibid.
 Disp. VI. *De quidditate Incarnationis.* 298
 Art. I. *Utrum unio Verbi incarnati sit facta in natura, vel in persona?* ibid.
 §. I. *Uterque error proferitur, & veritas Catholica stabilitur.* 299
 §. II. *Solvuntur objectiones.* ibid.
 §. III. *Corollarium praecedentis doctrinae.* ibid.
 Art. II. *An persona Christi, vere, & proprie possit dici com- pecta ex natura divina & humana, & ex humanitate & substantia Verbi?* 300
 §. I. *Vera sententia duplici conclusione statuitur.* ibid.
 §. II. *Praecipua objectiones solvuntur.* ibid.
 Art. III. *Utrum inter Verbum & humanitatem mediet quidam modus substantialis, per quem natura humana forma- liter conjugatur personalitati Verbi?* 301
 §. I. *Propositus status difficultatis, & conclusio negativa sta- tuitur.* ibid.
 §. II. *Praecipua objectiones solvuntur.* 302
 Art. IV. *Utrum assumptio humanae naturae ad personam Ver- bi Divini, sit una eademque realiter actio cum creatione animae, & productione humanitatis Christi?* 303
 Art. V. *Quisquam sit terminus totalis, & formalis adientis unitus Dei, seu assumptionis humanitatis ad Verbum?* 306
 §. I. *Sciantur vera sententia.* ibid.
 §. II. *Solvuntur objectiones.* 307
 Art. VI. *Utrum unio hypostatica in ratione unionis, sit om- nium maximae?* ibid.
 Disp. VII. *De causis moralis meritoriae Incarnationis.* 308
 Art. I. *An Christus per opera, prioritate temporis vel natu- rae praecedentis minime hypostaticam, eam promeruerit, vel saltem mereri potuerit?* 309
 §. I. *Duplici conclusione difficultas resolvitur.* ibid.
 §. II. *Solvuntur objectiones.* 310
 Art. II. *An Christus per opera subsequens Incarnationem, eam mereri potuerit?* 311
 §. I. *Conclusio negativa statuitur.* ibid.
 §. II. *Solvuntur objectiones.* 312
 §. III. *Corollaria praecedentis doctrinae.* 313
 Art. III. *Utrum SS. Patres meruerint, aut saltem mereri potue- rint Incarnationem, ejusque circumstantias, de congruo?* 314
 §. I. *Quibusdam praemissis referuntur sententiae, & vera eligitur.* ib.
 §. II. *Solvuntur objectiones.* 316
 §. III. *Corollaria praecedentis doctrinae.* 317
 Disp. VIII. *De persona assumente.* 318
 Art. I. *Utrum persona Verbi immediate & proximè termina- verit humanitatem assumptam, ratione substantiae absolu- tae & communis, vel ratione substantiae relativae & pers- onalis?* ibid.
 §. I. *Quibusdam praemissis referuntur sententiae, & vera eligitur.* ib.
 §. II. *Solvuntur objectiones.* 320
 Art. II. *Utrum Verbum assumendo humanitatem, non solum ejus substantiam, sed etiam illius existentiam suppleret?* 321
 §. I. *Conclusio affirmativa statuitur.* ibid.
 §. II. *Praecipua objectiones solvuntur.* 323
 Art. III. *An Deus, ut communis tribus personis, ratione subs- tentiae absoluta, possit alienam naturam assumere.* 324
 §. I. *Quibusdam praemissis conclusio affirmativa statuitur.* ibid.
 §. II. *Solvuntur objectiones.* 325
 Art. IV. *Utrum plures Personae Divinae possint terminare im- mediatè eandem numero humanitatem, & plures humani- tates ab eadem persona assumi?* 325
 §. I. *Quibusdam praemissis, utraque difficultas resolvitur.* ibid.
 §. II. *Solvuntur objectiones.* 326

Art. V. *Utrum in casu quo una persona divina plures hu- manitates assumeret, vel e contra plures personae unam assumerent humanitatem, essent tunc unus homo, vel plures?* 327
 §. I. *Duplici conclusione utraque difficultas resolvitur.* ibid.
 §. II. *Solvuntur objectiones.* 328
 Art. VI. *An persona creata, de potentia Dei absoluta, possit terminare naturam alienam?* 329
 §. I. *Conclusio negativa statuitur, & auctoritate D. Thomae, ac duplici ratione firmatur.* ibid.
 §. II. *Solvuntur objectiones.* 330
 Disp. IX. *De natura assumptibili & assumpta.* 331
 Art. I. *Utrum qualiter natura substantialis completa, sit assumptibilis a Divina Persona?* ibid.
 §. I. *Quibusdam praemissis, difficultas resolvitur.* ibid.
 §. II. *Praecipua objectiones solvuntur.* 333
 Art. II. *An etiam substantia incompleta & partialis, sit as- sumptibilis a Divina Persona.* 334
 §. I. *Prima difficultas resolvitur, & materiam primam sine forma substantiis non posse assumi ad divinam substantiam probatur.* ibid.
 §. II. *Secunda & tertia difficultas, de anima rationali sepa- rata a corpore, & de forma corruptibili a materia sepa- rata, breviter resolvitur.* 335
 §. III. *Utriusque difficultas resolvitur.* ibid.
 Art. III. *An accidentia immediate a Deo assumptibilia sint?* 336
 §. I. *Sciantur prima conclusio.* ibid.
 §. II. *Alia conclusio stabilitur.* 337
 §. III. *Praecipua objectiones solvuntur.* ibid.
 Art. IV. *Utrum natura creata, subsistens in propria persona, & propria personalitate retenta, possit assumi ad subsisten- tiam divinam?* 338
 §. I. *Conclusio negativa statuitur.* 339
 §. II. *Praecipua objectiones solvuntur.* 339
 Art. V. *An hac proposito (Deus assumpsit hominem) in rigore & proprietate sermonis sit vera?* 340
 Art. VI. *Utrum humanitas Christi, ut actu conjuncta Verbo Divino, ejusque personalitate terminata, appetitu innato, subsistentiam propriam & sibi commensuralem appetat?* 341
 §. I. *Quibusdam praemissis referuntur sententiae, & vera eli- gitur.* 342
 §. II. *Solvuntur objectiones.* 343
 Art. VII. *An Verbum Divinum, ad suam substantiam, sangui- nem, aliosque humores corporis Christi assumpsit?* 342
 §. I. *Quibusdam praemissis referuntur sententiae.* ibid.
 §. II. *Hac sententia ut verior & probabilior eligitur.* 343
 §. III. *Solvuntur objectiones.* 344
 Art. VIII. *Alia difficultas argumentum solvitur.* 344
 §. V. *Corollaria praecedentis doctrinae.* 345
 §. VI. *Alia corollarium notatu dignum.* 346
 Disp. X. *De ordine assumptionis.* 346
 Art. I. *Utrum prius fuerint assumptae partes humanitatis, quam tota humanitas, & anima Christi prius fuerit uni- ta Verbo, quam corpore?* 347
 §. I. *Quibusdam praemissis, utraque difficultas resolvitur.* ibid.
 §. II. *Solvuntur objectiones.* 347
 Art. II. *Utrum gratia habitualis habuerit rationem medi- i, seu dispositionis physicae, aut moralis, ad unionem hypostati- cam?* 348
 Disp. XI. *De Gratia Christi substantiali.* 349
 Art. I. *Utrum humanitas Christi sanctificetur formaliter per aliquod donum substantiale a gratia habituali distinctum?* ibid.
 §. I. *Conclusio affirmativa statuitur.* ibid.
 §. II. *Solvuntur objectiones.* 350
 Art. II. *A quo sanctificetur formaliter humanitas Christi san- ctitate substantiali; an a modo unionis, vel a Verbi per- sonalitate, vel sola Natura Divina?* 351
 §. I. *Rejiciuntur duae prima sententiae, & tertia ut verior & probabilior eligitur.* ibid.
 §. II. *Praecipua objectiones solvuntur.* 352
 §. III. *Solvuntur alia objectiones, contra secundam & ter- tiam conclusionem fieri solitas.* ibid.
 Disp. XII. *De gratia Christi habituali.* 353
 Art. I. *Utrum in anima Christi fuerit gratia habitualis?* 354
 §. I. *Conclusio affirmativa statuitur, & ex Scriptura ac Sanctis Patribus, & triplici ratione D. Thomae suadetur.* ibid.
 §. II. *Solvuntur objectiones.* 355
 §. III. *Corollarium notatu dignum.* 356
 Art. II. *Ad quid in Christo gratia habitualis necessaria fue- rit?* 356
 §. I. *Tribus conclusionibus difficultas proposita resolvitur.* 356
 §. II. *Solvuntur objectiones.* 357
 Art. III. *Utrum omnes virtutes fuerint in Christo?* 358
 §. I. *Quibusdam praemissis, difficultas resolvitur.* ibid.
 §. II. *Solvuntur objectiones.* 360
 §. III. *Corollarium praecedentis doctrinae.* 361
 Art. IV. *Utrum Christus virtutes morales per se acquisibi- les, propriis actibus comparaverit, vel eas per infusionem accepit?* 361
 §. I. *Sententia affirmativa virtutes morales per se acquisibiles, Christo fuisse in primo instanti sua conceptione infusae, ut ve- rior & probabilior eligitur.* ibid.

§. II. *Solvuntur objectiones.* 362
 Art. V. *Utrum in Christo fuerint dona Spiritus Sancti, & gratia gratis data?* 363
 Disp. XIII. *De perfectione gratiae Christi.* 363
 Art. I. *Utrum gratia Christi habitualis infinita sit?* ibid.
 §. I. *Difficultas proposita triplici conclusione resolvitur.* ibid.
 §. II. *Praecipua objectiones solvuntur.* 366
 §. III. *Corollarium notatu dignum.* 367
 Art. II. *Utrum in Christo sit gratia plenitudo, subindeque gratia tam intensa, ut omnem gratiam Angelorum & ho- minum collectivè sumptam excedat?* 368
 §. I. *Quibusdam praemissis, prima difficultas resolvitur.* ibid.
 §. II. *Duo corollaria notatu digna.* 369
 §. III. *Alia difficultas expeditur.* ibid.
 §. IV. *Solvuntur objectiones.* 370
 §. V. *Duo corollaria notatu digna.* 370
 Art. III. *Utrum gratia habitualis Christi, de potentia Dei absoluta, augeri possit?* ibid.
 §. I. *Conclusio affirmativa statuitur.* ibid.
 §. II. *Solvuntur objectiones.* 371
 Disp. XIV. *De Gratia Christi capitali.* 371
 Art. I. *Utrum Christus sit homo sine capite Ecclesiae.* ibid.
 Art. II. *Utrum Christus sit actu caput hominum viatorum, in statu peccati vel infidelitatis existentium?* 373
 §. I. *Utriusque difficultas resolvitur.* ibid.
 §. II. *Solvuntur objectiones.* 374
 §. III. *Corollarium notatu dignum.* 375
 Art. III. *An Christus sit homo, non solum hominum, sed etiam Angelorum caput esse possit?* ibid.
 §. I. *Conclusio affirmativa statuitur.* ibid.
 §. II. *Solvuntur objectiones.* 376
 §. III. *Duo Corollaria notatu digna.* 377
 Art. IV. *An Christus sit homo, ita sit caput Angelorum, quod ipse gratiam & gloriam, etiam essentialem, merue- rit?* 377
 §. I. *Secunda sententia ut verior & probabilior eligitur, & ex Scriptura probatur.* 378
 §. II. *Testimonia D. Thomae.* 378
 §. III. *Eadem veritas ratione suadetur.* 379
 §. IV. *Solvuntur objectiones ex testimonio Scripturae & SS. Patrum.* 379
 §. V. *Dilucidantur argumenta ex ratione petita.* 380
 §. VI. *Corollaria praecedentis doctrinae.* ibid.
 Art. V. *Per quam gratiam Christus in ratione capitis Ec- clesiae constituitur?* 381
 §. I. *Duplici conclusione vera sententia statuitur.* ibid.
 §. II. *Solvuntur objectiones.* 382
 Disp. XV. *De scientia Christi in communi.* 382
 Art. I. *Utrum in intellectu creato Christi fuerit aliqua intel- lectio creata, vel tantum per intellectionem increatam, & divinam intellexerit?* ibid.
 §. I. *Vera sententia asserens fuisse in Christo intellectionem creatam, statuitur, & multipliciter suadetur.* ibid.
 §. II. *Solvuntur objectiones.* 383
 Art. II. *An intellectus Christi humanus, increata Dei intel- lectione poterit intelligere?* 384
 §. I. *Conclusio negativa statuitur.* ibid.
 §. II. *Solvuntur objectiones.* 385
 Disp. XVI. *De scientia beata anima Christi.* 384
 Art. I. *An Christus, dum esset viator & in terris degens, scientiam beatam habuerit, illamque a primo conceptionis instanti receperit?* ibid.
 §. I. *Utriusque difficultas duplici conclusione resolvitur.* ibid.
 §. II. *Objectiones solvuntur.* 385
 §. III. *Corollarium notatu dignum.* 386
 Art. II. *Utrum anima Christi per scientiam omnes creaturas possibiles in essentia divina cognoscat?* 387
 §. I. *Praemittitur quod apud omnes est eorum, & Conclusio negativa statuitur.* ibid.
 §. II. *Solvuntur objectiones.* 388
 Art. III. *An beata Christi scientia, ad omnia praesentia, praeterita, & futura se extendat?* 389
 §. I. *Relativae sententiae conclusio affirmativa statuitur.* ibid.
 §. II. *Corollaria notatu digna.* 390
 §. III. *Solvuntur objectiones.* 391
 Disp. XVII. *De scientia infusa anima Christi.* 391
 Art. I. *An & quocumque scientia per se infusa in Christo ad- mittenda sit?* 391
 §. I. *Utriusque difficultas duplici conclusione resolvitur.* 392
 §. II. *Solvuntur objectiones.* 392
 §. III. *Corollarium praecedentis doctrinae.* 393
 Art. II. *An omnia objecta naturalia, ab anima Christi per scientiam infusam supernaturalem, distincte & in particu- lari cognita fuerint?* 393
 §. I. *Conclusio affirmativa statuitur, & probatur.* 394
 §. II. *Solvuntur objectiones.* 394
 Art. III. *Utrum anima Christi Domini per scientiam super- naturalem infusam, etiam seu dona supernaturalia creata, quidditative & comprehensive cognoscat.* 395
 §. I. *Hac sententia ut verior eligitur, & duplici conclusione stabilitur.* 396
 §. II. *Solvuntur objectiones.* 396

Art. IV. Utrum anima Christi per scientiam infusam supernaturalem, cogitationes cordium occultas, & futura contingencia cognoverit? 397
 §. I. Conclusio affirmativa statuitur. ibid.
 §. II. Solvuntur objectiones. 398
 Art. V. Quomodo anima Christi, per scientiam supernaturalem infusam, futura contingencia cognoscit? 399
 §. I. Rejectiones tres primi modi dicendi, & quartus statuitur. ib.
 §. II. Solvuntur objectiones. ibid.
 §. III. Solvuntur alia argumenta contra quartam conclusionem fieri solita. 400
 §. IV. Resolvitur breviter dubitatio incidens, num scilicet cognitio qua anima Christi per scientiam infusam futura contingencia contemplantur, dicenda sit intuitiva, vel abstractiva? 401
 §. V. Corollarium precedentis doctrinae. ibid.
 Art. VI. Utrum anima Christi per scientiam inditam cognoverit omnes creaturas possibile? 402
 Art. VII. Utrum anima Christi per scientiam infusam videnter cognoverit mysterium Trinitatis, quod an est? 403
 §. I. Vera sententia statuitur, & probatur. ibid.
 §. II. Solvuntur objectiones. ibid.
 §. III. Corollarium precedentis doctrinae. 404
 Disp. XVIII. De scientia Christi acquisita. 405
 Art. I. Utrum praeo scientiam beatam, & infusam, constituta sit in anima Christi Domini scientia per se acquisibilis? ibid.
 §. I. Quibusdam praemissis conclusio affirmativa statuitur. ibid.
 §. II. Solvuntur objectiones. 405
 Art. II. An Christus scientias per se acquisibiles propriis actibus sibi comparaverit, vel eas a Deo per infusionem receperit? ibid.
 §. I. Hac sententia ut probabilior eligatur. ibid.
 §. II. Solvuntur objectiones. 407
 §. III. Corollarium notatum dignum. 408
 Disp. XIX. De potentia anima Christi. 409
 Art. I. Varii errores circa potentiam Christi referuntur ac refelluntur. ibid.
 Art. II. An humanitas Christi, seu Christus ut homo, instrumentatim physice, vel solum moraliter, ad productionem gratiae, & miraculorum, aliorumque effectuum supernaturalium concurrat? 410
 §. I. Vera sententia sequentibus conclusionibus statuitur. ibid.
 §. II. Solvuntur objectiones. 411
 §. III. Corollarium notatum dignum. 413
 Disp. XX. De impeccabilitate Christi. 414
 Art. I. An Christus de potentia absoluta peccare poterit? ibid.
 §. I. Quibusdam praemissis referuntur sententiae. ibid.
 §. II. Prima conclusio statuitur, & auctoritate SS. Patrum firmatur. 415
 §. III. Prima raris fundamentalis nostrae conclusionis exponitur. 416
 §. IV. Alia ratione probatur nostra conclusio. ibid.
 §. V. Alia ratione breviter exponitur. 417
 §. VI. Statuitur secunda conclusio, & Christi humanitatem, nec in sensu diviso peccasse breviter suadet. ibid.
 §. VII. Solvuntur objectiones. 418
 §. VIII. Solvuntur alia argumenta contra secundam conclusionem fieri solita. 420
 §. IX. Corollarium precedentis doctrinae. 421
 Art. II. An in Christo fuerit vel poterit esse sumus peccati? 422
 §. I. Quibusdam praemissis referuntur sententiae, & vera eligitur. ibid.
 §. II. Solvuntur objectiones. 423
 §. III. Corollarium notatum dignum. 425
 Disp. XXI. De merito Christi. ibid.
 Art. I. An & quando Christus meruerit? ibid.
 §. I. Quibusdam praemissis referuntur sententiae. ibid.
 §. II. Statuitur prima conclusio, & ostenditur Christum, vere & proprie meruisse. ibid.
 §. III. Solvuntur objectiones. 426
 §. IV. Alia difficultas resolvitur, & quo tempore Christus meruerit, quatuor sequentibus conclusionibus declaratur. ibid.
 §. V. Solvuntur objectiones. 427
 §. VI. Corollarium notatum dignum. 428
 Art. II. An Christus per actum caritatis quo Deum diligebat, meruerit? ibid.

§. I. Proponitur ratio dubitandi, & referuntur sententiae. ibid.
 §. II. Rejectiones tres prima sententiae, & quarta statuitur. 429
 Art. III. Utrum Christus meruerit adimplendo praecipuum Patris de subeunda morte pro salute generis humani? 430
 §. I. Varii modi dicendi, seu conciliandi libertatem Christi cum ejus impeccabilitate, referuntur ac refelluntur. ibid.
 §. II. Refellitur alius dicendi modus, qui apud Recentiores communis est. 432
 §. III. Traditur verus modus dicendi, & conciliandi libertatem Christi cum ejus impeccabilitate. 433
 §. IV. Solvuntur objectiones. 434
 Art. IV. An operatio Christi Domini fuerit valoris meritarii simpliciter infiniti? 436
 §. I. Quibusdam praemissis referuntur sententiae. ibid.
 §. II. Conclusio affirmativa statuitur. ibid.
 §. III. Solvuntur objectiones. 437
 Art. V. An Christus sibi meruerit gratiam habitabilem, & gloriam essentialem animae, vel saltem mereri potuerit, tamen illam a primo instanti sua conceptione habuerit? 438
 §. I. Quibusdam praemissis referuntur sententiae. 439
 §. II. Statuitur prima conclusio, & ostenditur Christum, nec gratiam habitabilem, nec gloriam essentialem animae, de se ipso meruisse. ibid.
 §. III. Solvuntur objectiones. 440
 §. IV. Alia difficultas resolvitur. 440
 Art. VI. An Christus gloriam sui corporis, sui que nominis exaltationem sibi meruerit? 441
 §. I. Error Galvini referitur, & variis Scripturae testimoniis, nec non ratione D. Thomae refellitur. ibid.
 §. II. Solvuntur objectiones. 443
 §. III. Corollarium precedentis doctrinae. ibid.
 Art. VII. An Christus omnes effectus praedestinationis nobis meruerit? 443
 §. I. Conclusio affirmativa statuitur. 443
 §. II. Solvuntur objectiones. ibid.
 §. III. Corollarium precedentis doctrinae. 444
 Disp. XXII. De servitio, oratione, & sacerdotio Christi. 445
 Art. I. An Christus ut homo, sit vero & proprie servus Dei? ibid.
 §. I. Triplici conclusione difficultas proposita resolvitur. 446
 §. II. Solvuntur objectiones. 446
 Art. II. An Christus, ut homo, in hac vita mortali, vere & proprie oraverit, & etiam nunc orat in caelo? 447
 §. I. Duplici conclusione utraque difficultas breviter resolvitur. ibid.
 §. II. Solvuntur objectiones. ibid.
 Art. III. An Christus ut homo sit vere & proprie Sacerdos? 448
 Art. IV. An Christus potestatem regiam, non solum spiritualem, sed etiam temporalem habuerit? 450
 Disp. XXIII. De adoptione Christi. 451
 Art. I. An Christus, inquantum homo, sit filius adoptivus Dei? ibid.
 §. I. Referuntur sententiae, & praemittuntur aliqua ad resolutionem questionis necessaria. ibid.
 §. II. Conclusio negativa statuitur, & auctoritate Concilii Francofurtensis statuitur. 452
 §. III. Eadem veritas duplici ratione suadet. ibid.
 §. IV. Alia objectiones solvuntur. 453
 Art. II. An Christus, inquantum homo, sit formaliter filius Dei naturalis? 454
 §. I. Duplici conclusione proposita difficultas resolvitur. 455
 §. II. Solvuntur objectiones. 456
 §. III. Duo Corollaria notata digna. ibid.
 Disp. XXIV. De praedestinatione Christi. 457
 Art. I. Quisnam sit terminus privativus & principalis praedestinationis Christi? ibid.
 §. I. Tribus conclusionibus difficultas proposita resolvitur. ibid.
 §. II. Difficile argumentum proponitur, & varia illius solutiones referuntur, ac refelluntur. 458
 §. III. Vera solutio traditur, & instantia qua contra illam fieri possent diluuntur. 459
 Art. II. Quot modis praedestinatio Christi sit causa nostrae praedestinationis? 460
 Art. III. An Christus meruerit praedestinationem nostram ut est comparativa, & electio unius pra alio? 461
 §. I. Conclusio affirmativa statuitur. ibid.
 §. II. Solvuntur objectiones. ibid.



TRACTATUS SEPTIMUS

DE HERESI PELAGIANA ET SEMIPELAGIANA,

Preambulus ad Tractatum de Gratia.

AMICO LECTORI



Publici juris librum facio, in quo praecipuam ejus partem de auxiliis desideres, non est cur me malo si dei arguas, LECTOR BENEVOLE, cum ea causa sit, ut neque tu eam parvam a me sperare debeat, neque, ego etiam flagrantem concedere possim. Post agitam eam questionem inter utramque familiam, & Sacrosanctam, & nostram, in Congregatione de Auxiliis, utriusque parti silentium inditum est, ut Romanae Sedis iudicium expectaretur. Ego Summi Pontificibus parere, religionis partem existimo neque invitatus in argumentum & meae, & Thomisticae Scholae observantiae, in ea questione sileo, in qua litterarum hominum, quibus haec a me edita, etiam ultra spem accepta fuerunt, laudem aliquam & plausum forsitan sperare potuissem. Memini enim quod libro 1. Regum cap. 14. scribitur, & in aliam forte mea imaginem vidi. Eugenes olim Hebraeos populum sub Saule Rege & ducis, qui laborem pugnae in apertum campum & saltum venit, quem ingens mellis copia impleverat. Invenitque, ut puto, parata sine sumptibus mensa; sed tantum in fatigatis & oppressis belli pondere studium parandi valuit, ut ne libato quidem in transitu melle, & inedia, & laboris ratiis superaverit. Ea res mihi conzigit, dum toto hoc Tractatu, Clypeo meo restitui, Thomisticae doctrinae impugnator, in hoc litterarum & ingeniorum certamine, sequeretur, in eam partem veni, in qua tantum ex Scripurae Concilii, Patribus, mellis copiam mihi comparaveram, ut in ceteris partibus, estis eas abunde pertraxissem, sicut tamen ac sterili videri possem. Compellebat me ad scripturam tanta rerum copia; sed memini vinctum ne quis ex eo sivo deciperet. Abstini igitur, & eam mellis copiam sui alveoli compriment, quando erit educendi negata facultas. Utinam par utriusque servata fuisset fides, & erga Sedem Romanam reverentia, non profuisset Francisci Suarez opus de Auxiliis, quod post iteratam prohibitionem editum est, & post negatum a Summo Pontifice Paulo V. facultatem, ab Eminentissimo Cardinali Burghesio, nomine Auctoris peritum, ut Montezino, Sytoius, & alii referunt.

Interim ceteras hujus Tractatus partes diligentius ut pertraxerem, alterius desiderium compensaturus; cum etiam aequissimum sit, ut quicquid in nobis est virtutum, ad Gratiae commendationem impendamus, cui si quid in nobis est acceptum debemus. Haec omnia est Christiani consensus, haec quoque morale hominem culti munificem facit; caeleste semen, quo in Deum transformamur, quantum quidem Divinitatis lineamenta fragile lutum capit. Sive alii candidum intererat virginianis lilium, sive immarcescibilem martyrii palmam, sive purpuream humilitatis violam serant, Gratia pluvia est (inquit August. Serm. 2. de verbis Apostoli) & benignissimus imber, quem propositum caelum effundit, quo facundus sua sponte steris agra ager, hos flores emittit. Sicut enim (ait Chrysostomus) aqua, cum unius sit speciei, vario modo operatur, dealbans in lilio, rubricans in rosa, purpurans in viola; ita Divinus Spiritus, ejusque gratia, quae aureum imbrem superat, licet una & simplex qualitas sit, vario tamen ac mirabili in nobis operatur effectu. Immo, subdit Augustinus Serm. 48. de tempore, Tolle gratiam, quid est Christus, nisi homo? Sed quid homo, cujus naturam humilitatem gratia suo splendore non legit aut ornat, nisi leve fortuna ludibrium? cui malitia naturalis, Sapient. 9. quem ad omnia flagitia naturam, indigne natura projecit, qui indigna reparatione in improbitate natura vivit. Sed quid homine majus? qui ad eam magnitudinem, gratia praesente, consistens, & sequente ascendit, quam ipse vix capiat, licet toto orbe major; & quae minus est quicquid caelum regit, licet Concilium fasces, sceptrum, Aquilas, & quae nec immensa hominum cupido operare potuit, cum laqueis: gratia namque unius hominis, superat bonum totius naturae (ait Angelicus Doctor infra quest. 113. art. 9.) ut neque par sit aut Regum aut Imperatorum Majestas: nemo enim sapiens, nisi fidelis, nemo major nisi Christianus, inquit Tertullianus. Cui demum gratia indulget, quem tanta contentione ad summum magnitudinis fastigium deducit, ut quod in argumentum Divinitatis Deus ipse Exod. 3. Ego sum, qui sum, hoc etiam homo ejusdem participatione naturae audeat: Gratia sum id quod sum. Ea est Gratia dignitas, quam Schola Thomistica docet (AMICO LECTOR) nemo enim est qui dignus unquam de Gratia senserit Angelico Doctore, ut nemo est cui gratia plura conulerit.

Porro cum plura quae dicuntur sumus in Tractatu de gratia, ex plena & perfecta cognitione eorum qua olim in Pelagianis & Semi-pelagianis damnavit Ecclesia, omnino pendens, prorsusque de gratia differamus, & ea quae S. Doctor Serm. 13. de verbis Apostoli) gratiam Dei in suis Epistolis adeo extollit & commendat, ut predicator gratia

DISPUTATIO PRIMA.

ARTICULUS I.

De Heresi Pelagiana.

Origo Pelagiana heresis describitur.



ON intendimus hic ea quae ad sufficientiam & efficaciam divinae gratiae, aliasque controversias, ad Tractatum de auxiliis, pertinentes, spectant, resolvere cum hoc a Summi Pontificibus Paulo V. Urbano VIII. Innocentio X. & Alexandro VII. severissime cautum sit: sed ea tantum quae ad Pelagianam & Semi-pelagianam heresim hitoriam pertinent, breviter discutere; ut expulsi errorum nebulis, veritatis Catholicae radius, & divinae gratiae splendor, magis effulgeant.

ET si aliqui existiment Pelagianum fuisse primum inter hereticos, qui gratiae Dei efficaciam & necessitatem sustulit: idque videatur innuere Vincentius Lirinensis in libro adversus haereses, ubi ait: Quis inquam ante prophetam illum Pelagianum, tantam virtutem liberi presumpti arbitrii, ut ad hoc in bonis rebus per singulos usus adjuvandum, necessarium Dei gratiam non putaret. Verum tamen certum est, multo ante Pelagianum difficultates istas de gratia & libero arbitrio incipisse. Nam, ut omittam Judaeos, qui, ut ait Augustinus Epist. 95. Per legem justificari arbitrabantur, sufficientem sibi ad eam custodiendam libero arbitrio. Unde Apostolus (ut notat idem S. Doctor Serm. 13. de verbis Apostoli) gratiam Dei in suis Epistolis adeo extollit & commendat, ut predicator gratia appellat.